

Digitaalinen kehitystyö, tekoäly ja planetaarinen terveys kohtasivat Helsingissä

26.10.2026

Kansainvälinen Telemedicine Conference 2026 kokosi Helsinkiin tutkijoita, kouluttajia, kehittäjiä, terveydenhuollon ammattilaisia ja yritysten edustajia eri puolilta Eurooppaa. Tämä jo 31. kerran järjestetyn konferenssin toteuttivat Suomen telelääketieteen ja eHealth-seura (Finnish Society of Telemedicine and eHealth) sekä Suomen Vaikuttavuusseura (The Finnish Society for Effectiveness and Healthcare).

Kahden päivän aikana oli mahdollisuus seurata ajankohtaista keskustelua muun muassa tekoälystä, kyberturvallisuudesta, digitaalisten ratkaisujen vaikuttavuudesta ja planetaarisesta terveydestä. Ohjelma tarjosi kiinnostavan näkymän siihen, mihin suuntaan terveydenhuolto on kehittymässä. Samalla sain esitellä SEAMKin hanketyötä osallistuessani konferenssiin SEAMKin Hyvinvointia luonnosta -hankkeen posterin kanssa.

Mitä on vaikuttavuus ja kuinka sitä mitataan?

Digitaalisten palvelujen vaikuttavuus oli yksi konferenssin keskeisistä teemoista. LUT-yliopiston professori, Suomen Vaikuttavuusseuran puheenjohtaja ja maamme johtava hyvinvointipalveluiden kehittämisen tutkija Paulus Torkki korosti puheenvuorossaan tiedolla johtamisen merkitystä ja vaikuttavuuden täsmällisen määrittelyn tärkeyttä.

Professori Paulus Torkki herätti kuulijoita pohtimaan vaikuttavuuden mittaamisen ja arvioinnin perusteita (kuva: UEF).

Erilaisten ratkaisujen hyötyjä ja vaikuttavuutta voidaan tarkastella sekä yksilön että koko palvelujärjestelmän näkökulmasta. Esitys rohkaisi pysähtymään pohtimaan sitä, mikä on vaikuttavuuden (*effectiveness*) määritelmä. Vaikuttavuutta arvioitaessa on määriteltävä, tarkastellaanko kustannustehokkuutta (*cost-effectiveness*) vai ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä tuloksia (*effectiveness of outcomes*). Sosiaali- ja terveysalalla tärkeää on tarkastella, mikä toiminta tai järjestelmä voisi tuottaa potilaalle merkityksellisiä tuloksia. Olisi pystyttävä osoittamaan, miten ratkaisut vaikuttavat hoidon laatuun, saavutettavuuteen ja kustannuksiin, mutta myös saavutettaviin tuloksiin. Lisäksi vaikuttavuuteen kuuluvat olennaisesti palvelujen jatkuvuus ja turvallisuus. Ne eivät ole digitaalisten palvelujen erillisiä lisäominaisuuksia, vaan niiden luotettavan käytön perusta.

Tekoäly älykkääseen käyttöön

Tekoäly oli ohjelmassa vahvasti esillä – kuinkas muuten. Esillä oli tekoälyavustajia ja eri palveluihin soveltuvia dokumentointiratkaisuja sekä esimerkkejä tekoälytyökalujen käytöstä erikoissairaanhoidossa. Monenlaisia asiakkaan kannalta helpottavia ratkaisuja on jo tarjolla ja uusia kehitellään. Samalla keskusteluissa tarkasteltiin vastuullisuutta, luotettavuutta ja eettisiä kysymyksiä. Erityisen arvokkaana pidin sitä, ettei tekoälyä esitelty vain tehokkuutta lisäävänä välineenä. Sen rinnalla pohdittiin myös, millä ehdoilla teknologiaa voidaan käyttää turvallisesti ja ihmislähtöisesti.

Euroopan terveystietoalue

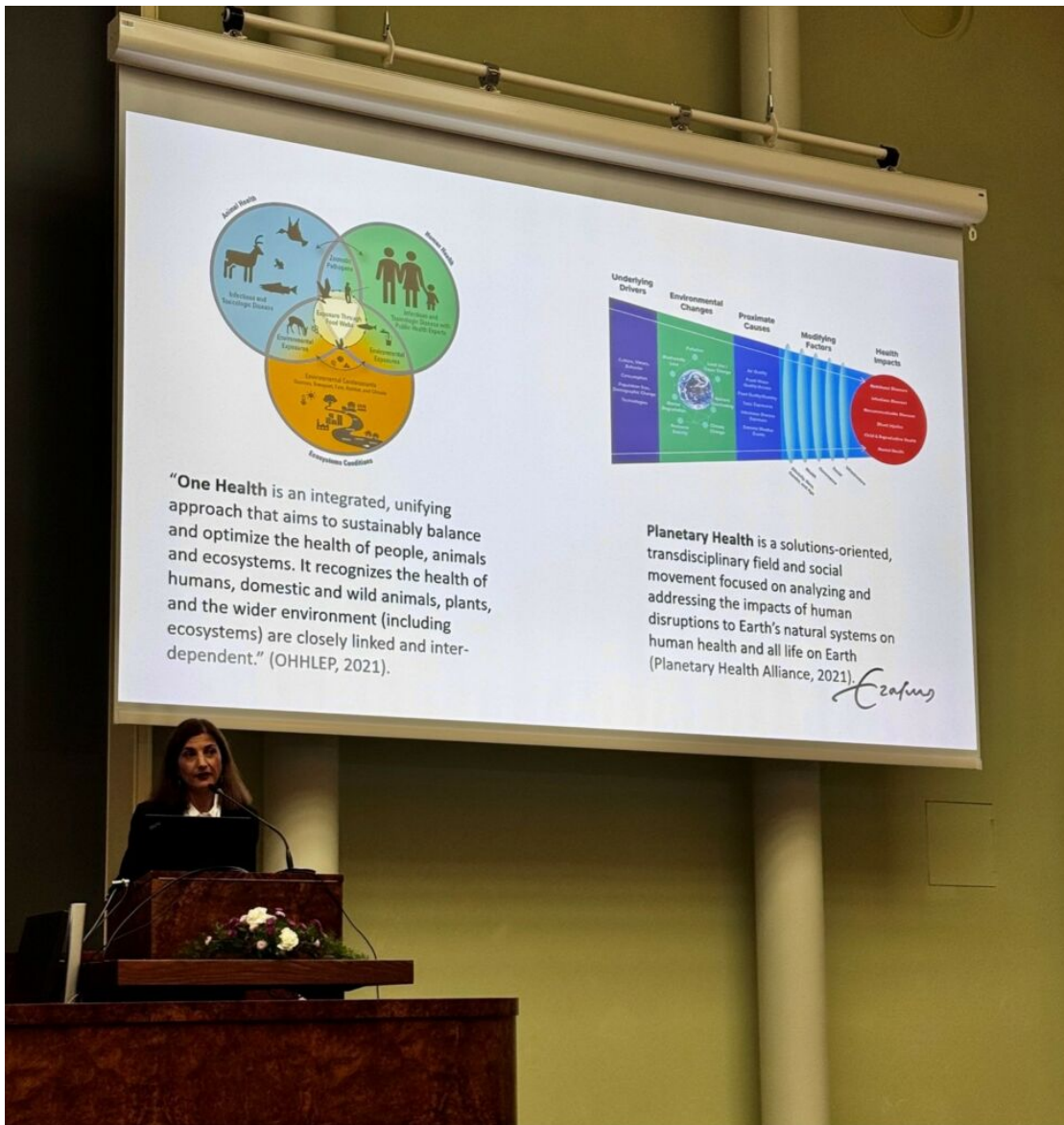
Konferenssin runsaasta tarjonnasta poimimani kolmas teema liittyi Euroopan terveystietoalueeseen (European Health Data Space, EHDS). Kyseessä on Euroopan unionin asetus, joka sääntelee sähköisten terveystietojen käyttöä ja vaihtoa unionin alueella (Sosiaali- ja terveysministeriö, i.a.). Asetuksen ja kehittyvien analytiikkaratkaisujen tavoitteena on sujuvoittaa terveydenhuoltoa tulevaisuudessa, mikä käytännössä tarkoittaisi esimerkiksi hoito- ja palveluketjun katkeamattomuutta myös silloin, kun ihminen matkustaa. Kansainväliset asiantuntijat esittelivät tutkimustuloksia ja käytännön esimerkkejä tiedon hyödyntämisestä päätöksenteossa, palvelujen kehittämisessä ja yksilöllisen hoidon tukena.

Osallistuin myös työpajaan, jossa työstiin EHDS-kokonaisuutta käsittelevää koulutusmateriaalia. Tätä XiA-hankkeen (*Xpanding Innovative Alliance*) oppilaitoksille suunnattua koulutuskokonaisuutta työstiin yhdessä terveystietosalan ammattilaisten kanssa. Mikrokokonaisuuksista (*micro credentials*) koostuva koulutus on tarkoitettu tuoda kaikkien eurooppalaisten korkeakoulujen käyttöön, ja se voidaan integroida esimerkiksi Moodle-oppimisalustalle. Suunnittelussa on ollut mukana vahva ammattilaisten joukko, ja materiaalista on pyritty tekemään oppijan näkökulmasta kiinnostava. Näkemäni perusteella tämä voisi istua erinomaisesti myös SEAMKin opetustarjontaan. Hanke on perustanut ammattilaisille suunnatun Community of Practice -yhteistyöfoorumin, jonne pääsee kirjautumaan artikkelin lopussa olevasta linkistä. Suosittelen tutustumista siihen.

Planetaarinen terveys

Konferenssin päätösohjelmassa katse nostettiin laajempaan kokonaisuuteen. *A paradigm shift toward Planetary Health* käsittelee planetaarista terveyttä ja One Health -ajattelua. Niiden lähtökohta on yksinkertainen, mutta kovin tärkeä: ihmisten hyvinvointi riippuu luonnon ja ympäristön hyvinvoinnista ja toisin päin. Teema yhdisti konferenssin teknologiset kysymykset luontevasti siihen, millaisessa ympäristössä ja millä ehdoilla hyvinvointia rakennetaan. Toistakymmentä vuotta tiiviisti hyvinvoinnin ja terveystietosalan ammattilaisten kanssa työskennelleenä biologina koin tämän aiheen tietenkin olevan erityisen lähellä sydäntäni.

Konferenssin vaikuttavuusteemaan yhdistettynä meitä oikeutetusti muistutettiin siitä, miten kaiken kehittämisen ja kehityksen vaikuttavuutta on yhä tärkeämpää arvioida myös kestävä kehityksen ja ympäristön kantokyvyn näkökulmista. Digitaalinen kehitys ei voi tarkastella vain teknologian lähtökohdista. Vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointia olisi syytä suunnata niin ihmisiin, yhteisöihin kuin ympäristöön. Professori Chiara Cadeddu (Erasmus University of Rotterdam) toikin esityksessään vahvasti esiin ajatuksen siitä, että teknologian arvo syntyy vasta silloin, kun se palvelee ihmistä, edistää toiminnan vaikuttavuutta, tukee merkityksellisiä kokemuksia ja ottaa huomioon myös ympäristön hyvinvoinnin.

Professori Chiara Cadeddu puhui konferenssin loppupuheenvuorossaan luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin yhteydestä (kuva: A. Rauha).

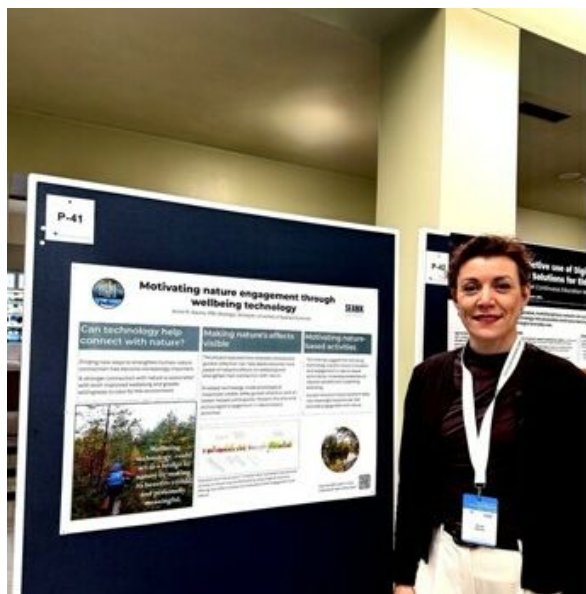
Luontosuhde ja hyvinvointi

Osallistuin konferenssin tieteelliseen posterinäyttelyyn posterilla, jossa esittelin Hyvinvointia luonnosta -hankkeen kokemusten pohjalta hyvinvointiteknologian käyttöä luonnossa liikkumisen vaikutusten seuraamisessa.

Esitellyt havainnot hankkeen kokeiluista viittasivat siihen, että hyvinvointiteknologia voi auttaa lisäämään motivaatiota ja sitoutumista luontoperustaisiin hyvinvointitoimintoihin tekemällä luonnon hyvinvointivaikutukset näkyviksi. Pelkkä mittaaminen ei tosin riitä, vaan merkittävänä pidettiin ohjattua reflektiota, jossa osallistujia autettiin tulkitsemaan kokemuksiaan ja mittaustuloksiaan. Näin teknologiasta tuli väline luonnon hyvinvointivaikutusten syvempään ymmärtämiseen. Ilman tällaista pohdintaa käyttö olisi saattanut jäädä pelkäksi numeroiden tai käyrien seuraamiseksi.

Parhaimmillaan teknologia voi siis olla apuna osoittamassa luonnon hyvinvointivaikutuksia, millä saattaa olla

merkitystä yksilön oman luontosuhteen vahvistamisessa. Tutkimusten mukaan luontosuhde voi johtaa ympäristövastuulliseen toimintaan, millä on suuri merkitys planetaarisen terveyden näkökulmasta (Chagn ym., 2026; Guazzini ym., 2025).

Konferenssin planetaarisen terveyden teemaan liittyvässä posterissa esiteltiin Hyvinvointia luonnosta -hankkeessa syntyneitä huomioita (kuva: A. Rauha, logo: Rachel Grant).

Lopuksi

Konferenssi tarjosi mahdollisuuden päivittää tietoja uusimmista kehityssuunnista ja meneillään olevista mielenkiintoisista kehitys- ja koulutushankkeista. Muistutus planetaarisista rajoista oli äärimmäisen aiheellinen. Huomiotta ei sovi jättää myöskään tällaisten tilaisuuksien suomaa ainutlaatuista mahdollisuutta yhteiseen ideointiin ja henkilökohtaisen asiantuntijaverkoston rakentamiseen.

Mitä planetaarisen terveyden teemaan tulee, myös SEAMKissa vastuullisuus on tärkeä ja kaikkea opetusta läpileikkaava teema. Siksi sen tulisikin näkyä eri alojen opetuksessa käytännön valintoina, ammatillisena vastuuna ja kykyä arvioida oman toiminnan laajempia seurauksia. Tämän on tietysti konkretisoiduttava myös ihan jokaisen seamkilaisen arjen toiminnassa. Vastuullisuus sen kaikissa ilmenemismuodoissaan haastaa meidät kaikki, niin kehittäjät kuin kouluttajat tarkastelemaan omia ratkaisujamme aiempaa kokonaisvaltaisemmin.

Anna Maria Rauha

FM (biologia), tuntiopettaja, projektipäällikkö
SEAMK.

Kirjoittaja toimii anatomian ja fysiologian opettajana sekä projektipäällikkönä Tulevaisuus maaseudulla-hankkeessa, jossa hyvinvointi on keskeinen teema. Aiemmin hän on toiminut projektipäällikkönä artikkelissa mainitussa ja jo päättyneessä Hyvinvointia luonnosta -hankkeessa.

Lue lisää XiA:sta: xia.erasmusplus.european-project.com.

Osallistu XiA:n kehittäjäyhteisöön: [EUSurvey – Survey](#)

Lähteet

Chang, B., Sheng, H., Wei, Y., Fang, J., & Wen, Y. (2026). The relationship between place attachment and pro-environmental behavioral intentions: The mediating role of nature connectedness. *Frontiers in Psychology*, 16, 1678177. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1678177>

Guazzini, A., Valdrighi, G., Fiorenza, M., & Duradoni, M. (2025). The relationship between connectedness to nature and pro-environmental behaviors: A systematic review. *Sustainability*, 17(8), 3686. <https://doi.org/10.3390/su17083686>

Sosiaali- ja terveysministeriö. (i.a.). *EHDS-asetus*. <https://stm.fi/ehds-asetus>